

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, unctonari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Pentru Parlamentarii Ardeleni. — Capitalul național din Ardeal și problema conversiunii. — Prolungirea moratorului.

Pentru Parlamentarii Ardeleni.

— În vederea legiferării conversiunii. —

Mi-a căzut în mână, zilele acestea, broșura „Solidarității”: „Capitalul Național din Ardeal și Problema Conversiunii” redactată de dl I. Olteanu, secretarul numitei corporațiuni a băncilor românești ardeleni, și trebuie să recunosc că — în calitatea mea de fost parlamentar în guvernele cari au legiferat până acum conversiunea — am rămas puțin cam jenat.

Sunt nevoit să recunosc, că am făcut — majoritatea covârșitoare a parlamentarelor din recente Corpuri Legiuitoare — cor în jurul gălăgioșilor demagogi ai lozincei „ȘTERGEREA DATORILOR”, fără să ne gândim la consecințe.

— „Unde s'a mai văzut, ca din creanța creditorului să tai jumătate (azi se „cer 70% sau tot! Nota Red.), iar datoria „aceluiași creditor să o lași neatinsă, în „treagă? „— se întreabă cu drept cuvânt „Solidaritatea” prin scrisul fineresc, vi-guros și sincer al secretarului său.

„Și mai departe, — „Ce logică ome-nească este aceea, care silește o insti-tuție de credit să ierte jumătate — (acum „75% sau tot! nota Red.) din împrumuturi „cu obligația de a plăti sută la sută pe „deponenți și pe toți ceilalți creditori ai „săi, fără a fi în nici un fel despăgubită?”.

Într'adevăr așa este. Căci chiar dacă ar fi în mod indubitabil constatat, că băncile — toate și fără excepție — ar fi fost *cămățare și hrăpărețe*, cum afirmă ciracii dlui Argetoianu și ai D-rului Lupu și deci prin lăcomia lor, și numai prin aceasta, ar fi adus pe debitori la ruină, nu este totuși admisibilă logica simplistă a reducerii cu 50—70%, sau a ștergerii totale a datoriilor la bănci, *fără o finanțare*, pentru simplul motiv că o asemenea operațiune nu este realizabilă în mod practic.

Ar însemna a da foc morii ca să ardă șoarecii, cu alte cuvinte a omori CREDITUL. Și ar mai însemna, în ce privește datoriile la bănci, să păgubești o clasă de cetățeni (deponenții) cel puțin tot atât de vrednică de a fi luată în seamă ca și debitorii, spre a-i salva — chipurile — pe aceștia din urmă; apoi să aduci în grea și penibilă situație Banca Națională a României etc. etc.

Lucrul e limpede ca lumina zilei!

Și atunci mă întreb azi, rușinat, ce vâl de întuneric, sau ce eclipsă de gândire ne-a stăpânit pe noi — deputați și senatori din guvern și opoziție — ca să votăm asemenea năzbâții periculoase și absurde? Căci nu pot admite ca toată lumea, care a aprobat zgomotos pe dl Argetoianu — Vaida — Mirfo, legiferând „conversiunea-asanarea-moratoriul”, să fi fost de rea credință.

Dar în special mă întreb, cu încă și mai multă jenă, ce ne-a putut face pe noi, parlamentarii ardeleni, să uităm tre-cutul frumos al băncilor românești din

Ardealul subjugat; să uităm rolul lor cu totul excepțional în consolidarea ființei noastre naționale și să nu vedem NICI GOLUL DE MÂINE ÎN VIAȚA ECONOMICĂ A ELEMENTULUI ROMÂNESC DIN ARDEAL DUPĂ ÎNMORMÂNTAREA — CU CONTRIBUȚIA NOASTRĂ CONȘTIENȚĂ SAU ÎNCONȘTIENȚĂ — A ACELOR MODESTE DAR HARNICE ALBINE, cari ne-au făcut educația ideii de credit și de economie și ne-au făcut posibilă păstrarea și sporirea patrimoniului nostru național de acolo.

Fac cel mai sincer și mai călduros apel la actualii parlamentari ardeleni, de orice credințe politice ar fi, să ceară și să vadă mai limpede decât cum am văzut noi, problema conversiunii și le recomand să își procure*) și să citească în întregime și cu atenție — pentru orientare și documentare — broșura amintită a „Solidarității”.

Și nu pot încheia aceste rânduri, fără a nu reproduce ultimul alineat din prefața aceleiași broșuri, de o zguduitoare sinceritate și amărăciune în același timp pentru lipsa de înțelegere a lumii de azi față cu rolul din trecut (tot așa de important și în viitor. Nota Red.) al băncilor românești din Ardeal:

—.... „broșura de față — în partea „privitoare la istoricul băncilor noastre — „nu constituie o monografie a institutelor „românești de credit din Ardeal”....

Și apoi: — „Vom scoate și o monografie a băncilor românești din Ardeal „NEGREȘIT, fie în vremuri mai bune de „dragul adevărului istoric numai, fie chiar „după eventuala noastră înmormântare, „pentru a arăta — cu prețul cămășii de „pe noi, dacă nu se va putea altfel — „posterității, cari au fost motivele pentru „cari generația de după războiu a Ro- „mâniei ne-a sugrumat”.

DEPUTAT.

Capitalul național din Ardeal și problema conversiunii.

(Urmare.)

Considerațiuni generale.

V.

Și acum câteva cuvinte și despre capitalul național.

Toată lumea afirmă, că România este o țară bogată.

Se spune, că un oarecare expert american, făcând după războiu o excursie

pe Dunăre, ar fi declarat că fără românească ar fi în stare să-și plătească *toată* datoria publică prin simpla exploatare a peștelui din bălțile, pe cari le formează acest fluviu.

Ca și peștele din bălțile Dunării însă, toate bogățiile noastre naturale sunt ferecate cu mii de lacăte.

Toate aceste lacăte au două chei — unele și aceleași pentru toate lacătele de acest fel: Munca și capitalul.

Brațe de muncă sănătoase ne-a dat Dumnezeu din belșug.

Capitalul — fiindcă nu l-am avut în proporții îndestulătoare — l-am cerșit pe toate cărările — dela străini: N'A VRUT SĂ VINĂ. Puținul cât ni s'a dat, ne-a impus nu numai condiții împovărătoare, ci ne-a și înjosit: În fața străinătății creditoare noi suntem astăzi niște MINORI, buni pentru a se exercita asupra noastră TUTELA lor.

Capitalul internațional nu vine decât atunci, când e vorba de afaceri GRASE, niciodată pentru a ne scoate din nevoi. A fost posibil înființarea creditului agricol cu ajutorul capitalului internațional?

Acest capital internațional SE RETRAGE ÎN CELE MAI CRITICE MOMENTE, fără să-l intereseze că prin acest act de dezertare ne surpă existența PÂNĂ LA TEMELII.

ACESTA fiind adevărul, trebuie sau nu, să menajem și să cultivăm DIN TOATE PUTERILE NOASTRE formarea și augmentarea capitalului național-românesc?

Alteceva:

România are mulți dușmani.

Spectrul revizionismului flutură amenințător un nou războiu.

Șoselele noastre sunt păraginite. Podurile stricate. Liniile ferate strategice lipsesc.

Țara are nevoie de arme, munițiuni, avioane. De câtă vreme s'a tot plănuit la noi înjgheburile unei fabrici în acest scop? N'o avem nici astăzi, FIINDCĂ NU AVEM CAPITAL.

Armata are nevoie de hrană și echipament. Poate afirma cineva, că nu ne mai trebuie nimic în această privință?

În timp de războiu primul ajutor bănesc nu îl oferă capitalul intern, capitalul național?

Vor spune unii (este un obicei bolnavicios la noi de a strecura în spatele fiecărui cuvânt, izvorit dintr'o adâncă

*) S'a distribuit tuturor parlamentarilor. (Red.)

convingere, umbra îndoelii), că fragem cărbuni pe turta noastră, că toate aceste nevoi și le poate împlini Statul și fără ajutorul nostru.

Din ce?

Din impozite, directe și indirecte, nu este așa?

Dar aceste impozite trebuesc și ele percepute dela cineva, dela un cineva, care și are ceva. Dar dacă lumea, care dispune de o brumă de avere, o desființezi, iar agricultorilor le ștergi impozitul agricol, dela cine vei mai încasa? Nu cumva statul se va mulțumi cu perceperea impozitului dela societățile, cari încheie exercițiul cu pierdere?

Impozite încasate și buget echilibrat nu există decât acolo, unde pulsează o mișcare vie în viața economică a țării. O economie moartă nu poate da viață nici chiar fiscului. Falimentul nostru fiscal din ultimii ani, dar mai ales de când se tot „soluționează” problema conversiunii, poate servi ca exemplu pentru toți acei, cari mai au o nedumerire în această privință.

Dar la noi mai există și alte probleme.

Vechiul Regat a strâns în jurul său o serie de provincii românești, cari trăiau sub jug străin.

Elementul românesc, deși în covârșitoare majoritate în toate provinciile alipite, se află și astăzi în vădită inferioritate față de minoritari, din multe puncte de vedere.

Un exemplu mărunț, care să illustreze clar această afirmație atât de dureros adevărată: Într'un singur oraș din Ardeal — și nu este numai unul de acest fel — apar cel puțin tot atâtea ziare minoritare, câte ziare românești există în tot cuprinsul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului împreună, *dacă nu chiar mai multe.*

Tot în aceeași ordine de idei: Minoritarii, deși în multe privințe mai puternici ca noi*) sunt favorizați chiar de legea conversiunii în vigoare (și au fost favorizați de toate legile de conversiune de până acum) din două puncte de vedere:

1. Ei au cooperative. Cooperativelor li s'a creiat un regim special și li s'au dat și ajutoare bănești;

2. Băncile lor au o parte din portofoliu reescontat în străinătate, care **NU CADE SUB PREVEDERILE LEGII DE CONVERSIUNE.**

Instituțiile românești de credit din Ardeal, dacă nu intervine o finanțare sau un ajutor, dispar, **TOATE** dispar.

Ardealul avea un număr dispărent de cooperative românești, căci rolul acestora l-au împlinit instituțiile de credit. O cooperativă românească sub Unguri ar fi însemnat acceptarea amestecului lor în toate gestiunile ei, prin exercitarea tutelei centralei cooperative din Budapesta.

Ardealul românesc rămâne, prin urmare, în urma conversiunii *complet* văduvit de mijloace de credit, **LA DISCRETIA BĂNCILOR MINORITARE EVREO-MAGHIARE.**

Este o **NELEGIUIRE.**

Repetăm: **S'A INCERCAT SĂVÂRȘIREA UNEI NELEGIUIRI IMPOTRIVA CAPITALULUI NAȚIONAL ȘI IMPOTRIVA ARDEALULUI.**

Limba românească nu are un cuvânt mai aspru, căci dacă l'ar fi avut, îl întrebuișam negreșit pentru **INFIERAREA** acestei tentative,

Nu există mijloc de scăpare?

Răspundem: **AU CURS MILIARDE DIN BANII STRĂNȘI CU TRUDĂ DELA CONTRIBUABILUL ROMÂN** în sacul fără fund al Băncii Marmorosch, Blank & Co., sacrificându-se bucătura dela gură a ostașilor și a funcționarilor, cari nu au fost plătiți luni de rând.

Pentru Banca Blank, care a fost în primul rând victima propriilor sale greșeli, — **LA NICI UN CAZ VICTIMA CONVERSIUNII** — s'au găsit bani, iar pentru o provincie întreagă nu sunt, atunci când acestei provincii românești nu-i trebuesc sacrificii atât de mari, câți bani s'au aruncat **ZADARNIC** pentru salvarea unei singure instituții?

Nu sunt bani?

Dar pentru care motiv și astăzi Banca Marmorosch Blank este beneficiara celor mai grase concesiuni dela Stat? De ce Discom-ul a fost dat pe mâna lui Blank, atunci când instituții pur românești și provincii întregi se dau economicește la fund?

Sau, poate, pentru că noi nu avem politicieni în consiliile noastre de administrație, cum a avut Banca Blank?

*) Toată industria și întreg comerțul se află în mâna lor.

Cum se explică faptul, că înainte de căderea Băncii Blank, fostul ministru de finanțe Argetoianu ocrotea DIN RĂSPUN-
TERI instituția creditului, iar după că-
derea acesteia i-a dat pur și simplu CU
PICIORUL?

Ce, nu mai era nimic vrednic de ocrotit în această țară afară de Banca Blank?

Banca Românească, Banca Albina și atâtea alte instituții PUR ROMÂNEȘTI, cari ofereau cea mai frumoasă garanție de soliditate, nu mai prezentau nici un interes IN ȚARA ROMÂNEASCĂ pentru un ministru de finanțe ROMÂN?

Se poate spune cu drept cuvânt că aci e vorba cel puțin de REĂ CREDINȚĂ, dacă nu chiar de TRĂDARE a intere-
selor NAȚIONALE.

Căci pentru finanțarea conversiunii suma de Lei un Miliard, în curs de 10—15 ani regulat plătită, ar fi făcut minuni. Căci nu este vorba să suporte Statul singur totul: La acest sacrificiu ar fi contribuit — și vor contribui dacă se va face — cu ABSOLUT TOATE fondurile lor de rezervă, instituțiile de credit; depozenții, la rândul lor, ar fi sacrificat și ei; Banca Națională ar fi pus și ea umărul, iar Statul ar fi acoperit NUMAI O PARTE DIN PIERDERI.

Iar cât privește miliardul, pe care să-l plătească Statul, Guvernul n'are decât să înființeze un TIMBRU NAȚIONAL PENTRU SALVAREA CREDITULUI NAȚIONAL, care să se aplice asupra tuturor actelor, asupra tuturor articolelor de traiu, îmbrăcăminte, de lux, etc. și suntem siguri, că se vor încasa câteva sute de milioane. Iar cât privește celelalte alte câteva sute de milioane, să se economisească prin suprimarea sinecurilor și a instituțiilor de prisos, cari au răsărit atât de abundent și trăiesc în mod cu totul PARAZITAR pe corpul sărăcit al Țării.

Iată, DOMNILOR PARLAMENTARI, iată ce cere adevăratul românism din țara românească.

Noi așa vedem lucrurile. PRIN PRISMA NAȚIONALISMULUI. Și nu ne sfîim să o spunem, căci avem un trecut românesc și trăim în țară românească.

Ori, poate, este o crimă să fii Român în Țara Românismului?

VI.

Acel care trebuie ajutat în primul rând prin conversiune este țăranul. Să se facă deci O CONVERSIUNE LARGĂ în favorul ADEVĂRATULUI țăran. Să i se REDUCĂ acestui țăran datoria IN PROPORȚIA, IN CARE I-AU SCĂZUT PREȚURILE PRODUSELUR LUI AGRICOLE. DAR SĂ FIE REFĂCUT, TOT IN INTERESUL INTREGII ECONOMII NAȚIONALE, CAPITALUL NAȚIONAL printre'o finanțare reală.

Iată, încă odată, DOMNILOR PARLAMENTARI, ce este de făcut.

Și mai este ceva: Legea, pe care o veți scoate acum, faceți-o SCURTĂ, SIMPLĂ, LIMPEDE, fără întortocheți. Dacă se poate UN SINGUR ARTICOL, constă-
tător din câteva aliniate.

Dacă e vorba să operați, faceți-o MĂCAR DE ASTĂ-DATĂ, scurt, repede, căci sângele care se pierde cu târăgăneli nu folosește nimănui.

Noi nu ne milogim. Noi punem numai degetul pe rană și arătăm mijlocul de vindecare.

Aceasta este datoria noastră, pe care știm să ne-o împlinim și astăzi, cum am împlinit-o totdeauna.

Dacă cerem ceva, este să îți faci și Tu, PARLAMENTAR ROMÂN, datoria față de poporul românesc, care Te-a trimis în parlament și Ți-a încredințat destinele lui.

Iată ce cerem noi:

Dacă interesul superior al națiunii cere desființarea noastră, atunci, fără a mai ține seamă de fiptul nostru, desființază-ne, fără șovăire.

Dar dacă acest interes superior al națiunii îți dictează să ne păstrezi și pe mai departe pentru a slugi cu credință un popor necăjit, ros de sărăcie și de boli, atunci împlinește-ți sfânta și istorica ta datorie.

ILIE OLTEANU.

(Va urma).

„DETUNATA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII IN BUCIUM.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „DETUNATA”, societate pe acții în Bucium, sunt invitați la

a XXXIV-a adunare generală ordinară,

care va avea loc la 17 Martie 1934, ora 10 a. m., în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea și deschiderea adunării generale;
2. Alegerea comisiei de trei pentru constatarea acțiunilor și plenipotențelor;
3. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghere și descărcarea lor;
4. Hotărâre referitor la rezultatul gestiunii 1933;
5. Alegerea Comitetului de supraveghere;
6. Fixarea marcelor de prezență;
7. Eventuale propuneri;
8. Alegerea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și plenipotențele cel mult până la 16 Martie 1934, orele 10 a. m., la casa institutului nostru.

La caz că adunarea aceasta ar fi incapabilă de hotărâri valide lipsind voturile recerute ori numărul de acționari, convocăm a 2-a adunare generală pe 31 Martie 1934, ora 10 a. m.

Bucium, la 31 Decembrie 1933.

Direcțiunea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Active.		Bilanț general pe anul 1933		Pasive.	
	Lei b.				Lei b.
Casa	2.422—	Capital			30.000—
Imprumuturi ipotecare	164.784—	<i>Fonduri:</i>			
Imprumuturi cambiale	2.632.173—	Fond de rezervă	33.000—		
Efecte	1.850—	Fond special de rezervă	15.000—		
Anticipațiuni	1.809'16	Fondul creanțelor dubioase	46.683—		
Mobilier	121'50	Fond de pensiuie	20.000—		
Pierdere 1932	17.661—	Fondul Dr. I. David	36.317—		151.000—
Pierdere 1933	2.780—	Depuneri			2.573.827'18
		Diverse conturi creditoare			55.063'98
		Dividendă neridicată			13.709'50
	2.823.600'66				2.823.600'66

Cheltuieli.		Contul Profit și Pierderi		Venite.	
	Lei b.				Lei b.
Salarii	24.000—	Interese			30.909—
Chirie	3.000—	Pierdere			2.780—
Spese generale	4.691—				
Dare	1.998—				
	33.666—				33.666—

Bucium, la 31 Decembrie 1933.

ss. Nicolae David, director executiv.

Pentru contabilitate: ss. Maria Dr. David.

ss. Dr. Gheorghe David.

ss. Dr. A. Vesa.

ss. Nicolae Bogdan.

ss. Alexandru Macavei.

ss. Ioan Popa.

ss. Nicolae David.

ss. Gh. David.

ss. N. David

Am verificat aceste conturi și le-am găsit în concordanță cu registrele finite în bună regulă.

ss. Dr. A. Dărămuș.

ss. Cornel David.

ss. Nic. Macavei.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

Nr. 5744/934.

CONVOCARE.

○○○◎○○○

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA“ sunt invitați în virtutea §-ului 19 din statutele societății la

a LXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, *Sâmbătă, în 31 Martie 1934, la orele 10 a. m., în Sala de ședințe a institutului cu următoarea*

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea și constituirea adunării generale;*
2. *Raportul general al Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1933 și raportul Comitetului de censored;*
3. *Descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de censored;*
4. *Distribuirea beneficiului net;*
5. *Modificarea art. 36 și 45 din statutele institutului;*
6. *Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent;*
7. *Alegerea a doi membri în Consiliul de administrație cu mandat pe 6 ani.*

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiali, în conformitate cu §-ii 22, 23 și 28 din statutele societății, trebuie să depună acțiunile și plenipotențele cel mult până Miercuri, în 28 Martie a. e., la 12 ore, la cassa Centralei noastre în Sibiu.

Depunerea acțiunilor resp. a plenipotențelor în scopul indicat se poate face și la filialele institutului din Brașov, București, Cluj, Dicio-Sânmartin, Lugoj, Mediaș, Târgu-Murăș și Timișoara, precum și la băncile „Ardeleana“ din Orăștie, „Furnica“ din Făgăraș și Banca Românească din București, tot până la termenul de 28 Martie a. e.

Sibiu, 24 Februarie 1934.

